

LINNEHUVA, UNNARYDS SOCKEN, VÄSTBO HÄRAD.

Ett antal linnehuvor även kallade linnehattar finns bevarade. Alla har ett likartat utseende. Avvikelserna är så små att de inte är avgörande för hattens utseende och användning.

Anteckningarna avser linnehuva nr 27.835 i Nordiska museets samlingar. Anteckningar om linnehattens användning är tagna från kataloglapp till nr 97.733. Anteckningarna gjorda av P. G. Wistrand som också i boken Svenska Folkdräkter utkommen 1907 skrivit en längre avhandling om dräktskicket i Unnaryds socken.

”Hatt, tillhörande så väl hustrurnas som flickorna utstyrsel. Hatten hopfästes omkring det i krans öfver skulten upplagda håret med ett gult sidenband, som kallades dröjeln och som knöts med en stor ögla öfver hjässan. Närmast huvudet och under hatten buro hustrurna s.k. spranghufvor. ”

Nr 27.835 är sydd av mycket tunn linnebatist av gasvävstyp, kan också vara bomullsbatist, kvalitén är svår att avgöra. Nästan hela hatten är fodrad med samma tyg. Hela hatten är handsydd med små fina efterstygn. I nacken som är hopkastad kant i kant lämnas c:a 8 cm öppet längst upp. ”Tippen” längst upp är nersydd med några näst vid hopsyningen bak.

I framkanten är spets fastkastad. Denna spets består av en 3,5 cm bred spets av Vadstenatyp och denna spets har en c:a 1 cm bred uddspets fastsydd i kanten. Spetsarna finns dokumenterade i boken 1700-TALS TEXTIL Berchs textilsamling i Nordisk museet sidorna 219 och 220.

Vid kopiering av en hatt är materialet i skrivande stund svåranskaffat och föreslår att hatten sys i moll. Det gamla mönstret på Vadstenaspets finns inte men föreslår en tunn bomullsspets med så snarlikt mönster som möjligt och likaså en smal uddspets. Allt material skall krympas innan arbetet påbörjas. Det räcker med att koka materialet i en kastrull.

Klipp till hatten enligt mönster med följande sömsmåner: i framkanten 1/2 cm i nacken 1 1/1 cm. Fodret, 1/2 cm i framkant och bakkant. Det gäller att klippa sömsmånerna väl då tyget är tunt och sömsmånerna ”lyser” igenom.

Vik in sömsmånen bak så den blir knappt 1 cm och sy efterstygn i kanten och ”fälla” med efterstygn från rätsidan. Vik in sömsmånen både på yttertyg och foder i framkanten så de ligger kant i kant och sy efterstygn från rätsidan 2 mm från kanten. Vid rundningen sys ytterligare en efterstygnsråd 2 mm in, se mönster. Vik in sömsmånen på fodret och sy fast det med efterstygn från rätsidan.

Kasta ihop hatten bak kant i kant och lämna 8 cm öppet upptill. Tag mitten på öppningen upptill och fäst ner öppningen i hopsyningen. Öppningen bildar nästan ett ”y”. Vik in en fäll i nederkanten c:a 1/2 cm och fälla.

Kasta ihop de bägge spetsarna och kasta fast den i framkanten, se mönster.

Hatten dras ihop i nederkanten av en grov tråd med c:a 1 cm stora stygn och knyts i nacken. Detta döljs av det gula sidenbandet.

Hatten är inte svårstydd men efterstygnen fungerar här som prydnadssöm.

Hatten går naturligtvis att sy på maskin och då bör stygnen ställas in på 2 mm.

Dock bör spetsarna handsys.

Hägersten 98-05-10

Karin Tholinder

Kajsas dräktserie

Hägersten 98-08-10

Hej Ingvor!

Äntligen skiner solen!!!

Här kommer så ett nytt mönster och sömnadsbeskrivning på "Huvan". Det finns 7 st huvor på Nord.mus. och 4 st spranghuvor vad jag har kunnat räkna till. Jag har inte tittat på alla men sett de flesta kataloglappar och huvorna är väldigt lika. Spranghuvorna har jag titta på 3 och 2 av dessa var pinnspets en hopsydd spetsar rätt så grova. En spranghuva var dessutom isöndersprättad och "blåad". Jag återkommer med spranghuva senare.

Jag sydde upp en huva i moll för att ha som modell och det gick rätt så bra. Den mycket tunna linnebatist/bomullsbatist som det är frågan om finns inte i dag vad jag har sett så jag tog moll. Det är ju meningen att spranghuvan skall synas igenom.

Talade med hattmakaren Lostad om hatten jag en gång fotograferade på museet. Får du någon förfrågan någon gång så gör han den och det pris han gav mig ligger mellan 1.500-2.000 kronor. Låter vettigt tycker jag. Skall prata med andra i Småland. Hattarna är ju inte sockenbestämda utan modeplagg.

Fotot är från huva och "tippen" bak. Du får ha det som dokumentation och inte låta det kopieras eller säljas. Vi får fotografera för eget bruk och förbinda oss att inte kopiera det på något sätt.

Jag återkommer. Tills dess, ha det bra.

Hälsningar

CB5!
FAX